

Kim Kielsens nytårstale

Taler

Kim Kielsen
Formand for Grønlands
landsstyre

Dato

1. januar 2020

Omstændigheder

Kim Kielsens nytårstale for Grønlands landstyre ved årsskiftet 2019/2020. Talen holdes på Grønlandsk, men offentliggøres i en dansk version på Landstyreets hjemmeside.

Asasakka innuttaaqatikka,

Ullaaq ukioq nutaarluinnaq iterfigaarput. Ukioq nutaaq piffinnik nutaanik imaqartussaq aallartippoq. Neriutigaara tamassi nuannersumik juullip pilluarnartui atorsimassagisi, peqqillusilu ukiumut nutaamut iserluarsimassasusi.

Ukioq qimatarput 2019-i ukiuuvoq immikkuullarissaq. Ukiormi tassaasimavoq nunatta namminiileriartuaarnissaanut eqqarsaatip 1959-imi Jørgen C. F. Olsen-iugaluup saqqummiuteqqaarneraniit ukiut 60-it qaangiuffiat. Namminersornerulluni Oqartussat eqqunneqarneraniit ukiut 40-nngorfiat. Namminersorlunilu Oqartussaaffiup ukiut qulinngortorsiorfia.

Ukiorpanni sapiissuseqarluta alloriarnerit annertuut tigusarsimavagut. Sulili namminiilivinnissamik sinnattup aanaakkunnik aataakkunnik, ningiukkunnik ittukkunnik, kingornussimasatta piviusunngortinnissaanut aningaasarsiorfissanik nutaanik suliffissanillu nutaanik pilersitsinissamut sapiissusermik annermik peqartariaqarpugut.

Nuannaarutissaavoq inuusuttagut amerliartuinnartut ilinniakkaminnik naammassinnittarmata, ingerlaqqinnitsinni nammaqataasussat. Pisariaqarporlu ilinniakkaminnut naapertuuttumik nunatsinni suliffeqarnissaasa qulakkeernissaat.

Ukioq 2019-i tassaasimavoq piffinnut nutaanut sapiissuseqarluni

alloriarnermik imalittut eqqaamaneqartussa.

Mittarfissuit nunatsinni ineriartortitsinermut aallartisaaqataasussat Ilulissani, takornarissat tikerarluartagaanni, Nuummilu, nunatsinni illoqarfiit annersaanni, sanaartorlugit aallartisarneqaleruttorput. Ukiumilu uani nutaami Qaqortumi mittarfissaq sananeqalissooq.

Mittarfissuit aqqutigalugit avataaniit nunarput tikikkuminarsassavarput – nunarsuaq qaninnerulissavarput – Imapik ikaarlugu ilaqutariit imminnut qaninnerulersissavagut.

Ilulissani, Nuummi Qaqortumilu akunnittarfinnik sanaartornissamut aningaasaliisartut namminersortut piareersimallutik suaaruteqareerput – siulliillu sanaartorlugit aallartinneqareerput.

Nuannerpoq takullugu, alloriarneq nutaaq namminersorlutik suliffiutilinnit tigulluarneqarmat, periarfissanillu nutaanik eqqarsalersitsimmat. Ineriartortitseqataanissamut kajuminnerat nunatsinni aningaasaqarnikkut suliffissanillu nutaanik pilersitsinikkut iluaqusiissapput.

Illoqarfiit anginerit kisiisa tikikkuminarsassanngilagut. Suluusalinnik mittarfeeraliornissat sananeqarnissaannut alloriarnissat tullinnguupput. Uummannami, Qeqertarsuarmi, Qasigiannguani, Kangaatsiami, Narsami, Nanortalimmi, Tasiilami Ittoqqortoormiunilu sanaartornissamut pilersaarusionerit 2020-mi ingerlanneqassapput.

Nunatsinni illoqarfiit anginerit mikinerillu, nunaqarfiit annerit minnerillu tamarmik immikkut ilisarnaateqarput, nukittuffeqarput ineriartornissamullu periarfissaqarlutik.

Nunatsinni sumiiffiit tamarmik aalisarnikkut, suliffissuaqarnikkut, aatsitassarsiornikkut takornariaqarnikkullu periarfissaat naapertorlugit sapinngisamik naligiimmik ineriartornissamut periarfissaqarnissaannut Naalakkersuisuniit sulinerput ingerlateqqissuarput:

Inuussutissarsiornikkut ineriartornermut imminut nappassinnaasumut tungavisseeqataassaagut,

Nunarput tamakkerlugu innuttaasut atugarissaarnerulernissaannut
aqqutissiuusseqataassaagut,
Innuttaasut qanimut oqartussaaqataanerisa sullinneqarnerisalu
nukittorsarnissaat sulissutigissavarput.

Nunatsinni inuuniarnikkut atugarisat pitsanngorsaavigineranni pisariaqarpoq
akit iluanaarutissiisarnerillu nakkutigilluarneqarnissaat. Taamaammat
Naalakkersuisuniit 2020-mi akinut iluanaarutissiisarnermullu nunatsinni
inatsiseqalernissaq sulissutigissavarput.

*

Ullumikkut aalisarneq nunatta aningaasarsiornikkut nappatigaa tamatsinnut
pingaaruteqarluinnartoq. Ukiunilu tulliuttuni suli suliffissaqartitsinermut
aningaasaqarnitsinnullu pingaarutilittut inissisimaannarnissaa
qulakkeertariaqarparput, kinguaassagut aamma eqqarsaatigalugit.

Mittarfissuit naammassippata avammut aalisakkanik tuniniaasinnaaneq
ajornannginnerulissooq, nunanullu sanilitsinnut unammillernissatsinnut
toqqammaviginnerulissalluta.

Aalisarneq pillugu ataatsimiititaliarsuaq ukiuni arlalinni eqqartorneqareerluni
martsip qaammataa 2019-i Naalakkersuisunit pilersinneqarpoq.

2020-imi juunip qaammataa aalisarnermut inatsisissatut siunnersuummik
aammalu nungusaataannngitsumik pijuartitsinissaq siunertaralugu aalisarnerup
ingerlanneqarnissaanut pilersaarutinik tunniussinissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Aalisarneq pillugu ataatsimiititaliarsuarmit siunnersuutit tigunissaat
pissangallunga utaqqivakka, ataatsimiitsitaliamullu attuumassuteqartut tamaasa
sulilluarnissaannik kissaappakka.

Nunatta avataani ilaquuttatik qimallugit avataasiortut juullimi ukiortaamilu
pilluaqquakka, sulilluarnissaannillu kissaallugit.

*

Ukioq 2019-i nunatsinnut aningaasarsiornikkut inuussutissiornikkullu ingerlalluarfiuvoq.

Innuttaasugullu sulerusussuserput qaffakkiartorpoq. Ukiunimi kingullerni nunatsinni malunnaatilimmik innuttaasut suliffillit amerleriarsimapput, malitsiganik suliffissaaleqisutut nalunaarsorneqarsimasut ikileriarsimapput.

2015-imiit sulisitsinermi periusissiap ullumikkumut ingerlareerneraniit takusinnaalerparput ukiuni kingullerni iliuusaasimasut ilorraap tungaanut alloriartitsisut.

Periusissiami inuusuttut immikkut maluginiarpagut. Kisitsisimmi malillugit suliffissarsiortutut allatsittartut tassaakkajupput inuusuttut ilinniakkaminnik naammassinninngitsoorsimasut ilinniakkaminnilluunniit unitsitsiinnarsimasut.

Nunani Avannarlerni misissuinerit takutippaat inuusuttut siusinaartumik piginnaangorsarlugit ikiorserneqanngikkaagamik ukiorpassuarni pisortaniit ikiorsiissutinik ingerlaavartumik pisartagaqalersartut.

Sulisitsinermi periusissiap ingerlareernerani takusinnaavarput inuusuttut suliffissarsiortut 18-imiit 29-nut ukiullit 2014-imiit 2019-ip tungaanut 35%-imik appariarsimasut.

Tamanna tamatsinnut nuannaarutissaavoq. Tamaanngali unissanngilagut, suliumassuseq suliffissaqarnerlu suli inerisassaqqissavagut.

Sulineq imminut akilersinnaanerulissooq suliffeqarnermut ilanngaatiip atuutilerneratigut. Aaqqiissut pigaartumik appassisumik akunnattumillu isertitaqartatunut malugineqarumaarpoq.

Suliffeqarfinnullu nunarput ingerlatsivigissallugu pilerinarnerulissooq suliffeqarfiit akileraarutaasa 5%-imik 2021-miit appartinneratigut.

Akileraarutip appartinnerata annertussusaa alloriarnerinnaavoq siulleq, nunammi saniligut unammillertariaqarpagut.

*

Nunatta aningaasarsiornikkut inerisarnerani inuiaqatigiittut peqqinnarnerusumik inuuneqarnissap anguniarnissaa pingaaruteqarpoq.

Ukioq nutaaq 2020-i aallarnerfigalugu Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat ukiuni qulini tulliuuttuni nunatsinni innuttaasugut nunarsuarmi timikkut eqeersimaarnerpaatut inissisimalernissatsinnut suliniutini aallartippaa.

Tamannalu Naalackersuisuniit tamakkiisumik tapersorsorparput. Ukiummi arlaqanngitsut tikillugit timerput kisiat inuuniarnitsinnut nerisassaqarnitsinnullu isumalluutigalugu ingerlasimavugut. Ullumikkulli pissutsit allanngornikuupput – ilorrisimaarnerput salliuallaalersimavoq.

Kajumissaarusuppassi Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata anguniagaa annertoqq tamanit tapersersoqqullugu!

Peqqinnissaqarfik inuiaqatigiit inooriaatsitsinnut pingaaruteqarluartut ilagaat. Peqqinnissaqarfimmilu sulisut ullut tamaasa, ulloq unnuarlu, innuttaasugut ikiorniarluta assatik isaassimavaat.

Eqqaamajuaannarnerli ajorparput peqqinnissaqarfimmi sulisut ulluinnarni suliaat unammillernartut inuiaqatigiinnullu pingaaruteqaqisut pillugit nersualaartarnissaat.

Peqqinnissaqarfimmi sulisut innuttaasut immitsinnut paarinerulernissatsinnut kajumissaarutaat anngukkusuppara. Inuiaqatigiit nappaatinik assigiinngitsunik eqqugaasarnerput ukiuni kingullerni annertusiartorsimavoq, tamannalu pinaveersaartinniarlugu inuttut ataasiakkaatut immitsinnut paarinerulernikkut iliuuseqartariaqarpugut.

Uani ukiortaami oqalugiarninnut atatillugu peqqinnissaqarfimmi sulisut innuttaasugut tamatta sullimmatigut qutsavigiumavakka, ukiunilu tulliuuttuni peqqinnissaqarfiup ineriartorteqqinnissaanut suleqatigiinnissatsinnut qilanaarpunga.

Nunaqqativut Danmarkimi nunanilu allani peqqissartariaqartut eqqaamavakka, peqqissilluarnissaannillu kissaallugit.

Upalugaarsimanermullu sulisut, politiit, qatserisartut allallu inuiaqatigiittut toqqissisimanissarput pigaartillugu sulimmata qutsavigaakka.

*

Meeqqat peqqinnartumik nuannersumillu meeraanertik atussavaat, toqqissillutik inerikkiartornissamut pitsaasumillu inuuneqarnissamut aqputissiuunneqarlutik.

Ukioq manna Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaata ukiut 30-nngorlugit nalliussineqarneranni Nunarput sinnerlugu Naalakkersuisut siulittaasuattut anguniakkat naqissuseqqippakka.

Meerartatta tamarmik meeqqatut meeraaneq misigissagaat qulakkeerniagassaraarput ataatsimoorluta.

Pinngitsoorusunngilanga Meeqqat Illersuisuat suliaanut kusanartunut qujaffigissallugu, meeqqallu isummersortarfiat NAKUUSA aqputigalugu meeqqat inuusuttuaqqallu inuiaqatigiinni oqalliseqataanerat pillugu qutsavigissallugit.

Oqariartuutisi tusaavakka, aamma malitseqartinnissaat ilugersuutigissavara.

Ullumikkut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsaaviit neqeroorutigisinnaasaat pitsanngoriartorput.

Innuttaasut najugartik qimanngikkaluarlugu akeqanngitsumik katsorsarneqarsinnaanerannut periarfissat ALLORFIIT aqputigalugit amerlinissaannut pilersaarutit ingerlappagut.

Kisitsisit takutippaat katsorsartinnertik naammassinagu unitsitsiinnartartut amerlanersaat tassaasut meeqqat inuusuttullu. Naalakkersuisuniillu maanna suliaqartitsivugut katsorsaariaatsit meeqqanut inuusuttunullu tulluarsakkamik nunatsinni peqalernissaq – pilersaarummillu 2019-mi saqqummiussinikuulluta.

Naammanngilaq meeqqat inuusuttullu aatsaat

pinngitsuuisinnaajunnaaraangata iliuuseqartassagutta. Inuiaqatigiittut meerartatsinnut inuusuttatsinnullu pinaveersaartitsineq ataavartumik ataatsimoorluta ingerlattariaqarparput, ikioqatigiikkutta angusarissaarnerussaagut.

2019-imi meerartatta atugaat annertuumik inuiaqatigiit akunnitsinni eqqartorpagut. Tamassuma malitsigisaanik Danmarkimi oqartussat peqatigalugit periusissiamik suliaqarpugut.

Malitsiganik Danskit Naalackersuisui ukiuni tulliuuttuni sisamanut 80 mio. kr.-inik aningaasaliissuteqarput. Tamanna qujassutigaarput.

Naalackersuisuniit pingaaruteqarluinnartutut isigaarput kommunit kissaataat aallaavigalugit tapiissutit meeqqat inuusuttullu atugaasa pitsanngorsarnissaannut atorneqarnissaat.

Politiit ukiumoortumik nalunaarutaanni takuneqarsinnaavoq meeqqanik atornerluinerit, sumiginnaanerit, inoqatinut annersaanerit, ikiaroornartumik imigassamillu atornerluinerit nunanut allanut sanilliullugit qaffasissorujussuusut.

Naammaleqaaq meeqqanik sumiginnaanerit atornerluinerillu. Naammaleqaaq annersaanerit. Aamma, naammaleqaaq ikiaroornartumik imigassamillu atornerluinerit. Peqqinnerulernissarput ataatsimoorluta salliutitsigu. Tamatta ajunngitsumik inuunitsinni siunissaqaqqulluta.

Angajoqqaat meeqqallu pitsaasumik toqqissisimanartumillu sinaakkutissaqarlutik meeqqap inuuneraniit qaammatit siulliit aallartittarnissaat Naalackersuisut pingaartilluinnarpaat.

Angajoqqaat erninermut atatillugu sulinngiffeqartarnerisa sivitsorneqarneratigut tamanna ilaatigut qulakkeerneqarsinnaavoq.

Ullumikkumiit januaarip aallaqaataat 2020-i aallarnerfigalugu angajoqqaat erninermut meeravissiartaarnermulluunniit atatillugu sulinngiffeqartarnerat sapaatip akunnerinik sisamanik sivitsorneqarpoq.

Ilaqutariit meerartallit atugaat sulii pitsanngorsassavagut. Erninernullu

atatillugu sulinngiffeqartarneq sapaatip akunnerinik marlunnik sivitsoqqissavarput.

Aanaakkut aataakkut, ningiukkut ittuklut, inuiatigiinnut pingaaruteqarluinnartut ukiorpassuarnilu sulisimasut atugaat pitsanngorsaavigissavagut.

Kalaallit kultoritsinniippoq utoqqarnik ataqqinninneq – tamannalu ullumikkumut inooriaatsitsinnut allanngorsimaqisumut ingerlateqqissagutsigu utoqqartatta isumaat tusaaniarnerusariaqarpagut.

2020-ip ingerlanerani politikikkut attuumassuteqanngitsumik suliaqartussamik Utoqqaat Illersuisuannik atorfinitsitsisoqassooq.

Utoqqaat Illersuisuata utoqqaat atugarisaat pillugit ilisimalikkat politikerinut, oqartussanut, kattuffinnut innuttaasunullu ingerlateqqittassavai.

Utoqqalinersiaqalereernerup kingorna suliffeqaannarnissamut periarfissat pitsanngorsaavigaavut.

Ullumikkut amerlasuut utoqqalinersiaqalertarput suli sulinissamut piukkunnaateqarluartut. Taakkulu nukiit nunatsinni inuussutissarsiornerup iluani pisariaqartippagut.

*

Siulitta qangaaniilli silamut pinngortitamullu ilisimasaqarnerat mianerinninnerallu kinguaajusugut ingerlateqqittariaqarparput.

Nunatsinni inuusuttut pinngortitap paarilluarneqarnissaanut eqqumanerulernerat nuannaarutissaavoq.

Ilinniarnertuunngorniarni meeqqat atuarfiinilu atuartut nunatsinni nunarsuarmilu mingutsitsinerup annikillisarneqarnissaanut pisortanut iliuuseqaqqusillutik oqariartortarnerat ersarissoq tamatta paasisariaqarparput.

Inuusuttatta pinngortitamik paarsilluarnerunissatsinnut kissaateqarnerat tusaavarput aamma malissavarput. Taamaammat kommunit

eqqagassalerinermut ataatsimoorlutik iliuuseqarnerat nuannaarutissaavoq.

Silap pissusaata allanngoriartornerata malitsigisaanik nunarput avataaniit maluginiarneqaqaaq. Avataaniillu nunatsinnut soqutiginninneq ukioq 2020-mi minnerulernaviannngilaq.

Ukioq 2019-i eqqaamaneqarumaarpoq Amerikarmiut presidentiata Trumpip nunatsinnik pisiarinnikkumagaluarneranut. Nunatsinniit akissuterput ataasiinnaavoq ersarisoq: Nunarput tuniniagaannngilaq!

Naqissusissuara, nunarsuarmioqataanitsinni inissisimanerput, siunissarpullu nunatta inuinit kisimi aalajangerneqartassammat.

Qilanaarutigaarali amerikarmiut naalakkersuisuinik suliffeqarfissuinillu suleqateqarnitta annertuninngornissaa.

Naatsorsuutigaaralu uani ukiumi nutaami amerikarmiut nunatsinni anigaasaliinissamut soqutiginninnerat ersarinnerusumik angusaqarfijumaartoq.

Uagutsinnut unammillernartuuvoq nunatta avataaniit soqutigineqarnera annertusiartuinnarmat.

Maanna piviusumik takusinnaalerparput nunatta issittumi inissisimanerata nunarsuarmi naalakkersuinikkut ingerlatsinermi pingaaruteqassusia. Malitsigisaanik danskit issittumi illersornissakkut aningaasalersuinikkullu annertussanerat 2020-mi isumaqatigiissutigineqassaaq.

Avataaniit taamannak annertuumik aningaasalersuinissamik soqutiginninnerup nunatsinni innuttaasunut, avatagiisitsinnut, silap pissusiata allanngoriartorneranut, nunattalu aaqqissugaanikkut ineriartorneranut iluaqutissanngortinneqartassaaq.

Naalakkersuisuniit siunertarput ersarippoq: Nunatsinni qanoq iliuutsit tamarmik nunatsinnut inuinnullu iluaqutissanngortinneqartassapput.

Nunatsinni ineriartorneq siuttuuffigiumallugu inuiaqatigiit akornatsinni unammillernartut ataatsimut, inuttullu ataasiakkaatut kivitseqataaffiginissaat

pingaaruteqarpoq.

Inuiaqatigiit tamatta nunatta atorfissaqartippaatigut. Tamattalu nammaqataasinnaasariaqarpugut.

*

Qularutissaanngilaq ukioq 2020-i ineriartornermik annertuumik nassataqarumaartoq. Neriuutingaaralu ineriartorneq inuiaqatigiittut nukittunerulersissagaatigut, aningaasaqarnikkut pitsaasumik inissisimanerput ineriartorteqqillugu, suliffissanik amerlanernik pilersitsilluta, ilaqutariillu ineqarnikkut isumaginninnikkullu atugarisaat pitsaanerulersillugit.

Inuiaqatigiit ingerlaarnitsinni kivitseqataasorpassuit suleqataasorpassuit tamaasa qamannga pisumik qutsavigaakka.

Pisortat suliffeqarfiutaanni sulisut, namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut, aalisartut, piniartut, aatsitassarsiorfinni sulisut, takornarialerinermi sulisut, ilinniarfinni meeqqallu atuarfiini sulisut, meeqqanut paaqqinnittarfinni sulisut, napparsimaveqarfinni utoqqaallu illuini sulisut, minnerunngitsumillu suliffissuarni aalisakkerivinni sulisut, ilami allaffeqarfippassuarni sulisut allanilu inuiaqatigiit sullinneqarneranni sulisorpassuit tamassi qujanarsuaq inuiaqatigiinnut tunniusimallusi suleqataajuarassi.

Nalunngilluinnarpara ullumikkut inuiaqatigiittut killiffitsinni inuppasuaqarmat namminneq kajumissutsiminnik nipituuliunngikkaluarlutik suleqataajuartunik. Ilissilu qamannga pisumik qutsivigaassi. Inuiaqatigiimmi ingerlaqqinnissatsinni pinngitsoorsinnaanngilatsigit.

Naalackersuisut inuiaqatigiillu sinnerlugit ukiortaami Ataqqinartorsuaq Dronningi taassumalu Ilaqutai Kunngikkormiut pilluaquakka. Aammattaaq pilluaquakka danskit Folketingiat naalackersuisuulu, savalimmiormiut Lagtingiat naalackersuisuulu, kiisalu inuiaat danskit savalimmiormiullu tamaasa.

Inuusuttut oqarfigerusuppassi – utoqqartagut toqqissillutik utoqqalissappata taava sapiissuseqarnerse takutissiuk,

qajavissuit kinguaavisut,

taqigasi,

tunniutiinnarasi,

makigitsi.

Sapinngilasi.

Ilinniaritsi, nunatta pisariaqartippaasi.

Nunarput ingerlaqqittariaqarpoq,

nunarsuarmioqatigiit akornganni unammillersinnaasariaqarpoq.

Nunarput,

nunarsuarmi qeqertat annersaat – Kalaallit Nunaat –

tassa pissarsi –

ilissi, allat pinnatik –

nunassarsi.

Ukiortaami pilluaritsi!

Kilde

www.naalakkersuisut.gl

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Nytårstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kim-kielsens-nytaarstale-2020>